

ZARZĄDZENIE

Dnia 3 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 3 lutego 2026 r.,
w sprawie wniosku skazanego **K.G.**,
sygnalizującego konieczność wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2024 r., sygn. akt V KK 138/23,
oddalającym jako oczywiście bezzasadne
kasacje wniesione przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 10 grudnia 2021 r., sygn. II AKa 387/20,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 8 maja 2020 r., sygn. XIV K 281/17,
na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził

stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego K.G. o wznowienie postępowania sądowego prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2024 roku, sygn. V KK 138/23, oddalającym kasacje obrońców skazanych jako oczywiście bezzasadne. W uzasadnieniu tego

wniosku skazany podniósł, iż w postępowaniu przed Sądem Najwyższym brał udział sędzia SN A.B., powołany do Sądu Najwyższego w sposób wadliwy, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego, z uwagi na wskazywaną w jego treści, bezwzględną przyczynę odwoławczą, został potraktowany jako sygnalizacja podjęcia czynności z urzędu. Pismo to nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania w rozumieniu przepisów rozdziału 56 k.p.k., stanowiąc wyłącznie sygnalizację możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21).

Tak też zgodnie wskazuje się w orzecznictwie i piśmiennictwie, uznając, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 7 maja 2005 r., I KZP 5/05). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (zob. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2024 r., I KO 53/23; zarządzenie SN z dnia 23 listopada 2022 r., III KO 95/22).

Przed oceną przesłanek wskazanych w piśmie sygnalizacyjnym, należy odnieść się do samej dopuszczalności wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2024 r., sygn. akt V KK 138/23, oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadne.

Odnosząc się zatem do kwestii dopuszczalności wznowienia postępowania kasacyjnego, podkreślić należy, że postanowienie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy orzeka jedynie o niezasadności środka zaskarżenia, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w

której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Powyższe oznacza, że wznowienie postępowania kasacyjnego zakończonego w Sądzie Najwyższym postanowieniem o oddaleniu kasacji jest niedopuszczalne z mocy ustawy. Stąd też postępowanie kasacyjne zakończone takim postanowieniem nie podlega wznowieniu. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja wówczas, gdy Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, wydaje orzeczenie następcze rozstrzygając merytorycznie o przedmiocie procesu, a zatem zgodnie z art. 537 § 2 k.p.k. umarza postępowanie lub uniewinnia oskarżonego z uwagi na oczywistą niesłuszność skazania. Wówczas orzeczenie to jako rozstrzygające prawomocnie w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego może podlegać wznowieniu (zob. postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99; postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00; postanowienie SN z dnia 22 września 2003 r., IV KO 33/03; postanowienie SN z dnia 25 października 2006 r., V KO 64/06; postanowienie SN z dnia 21 marca 2007 r., IV KO 19/07; postanowienie SN z dnia 25 listopada 2010 r., V KO 87/10; postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2015 r., IV KO 46/15; postanowienie SN z dnia 1 sierpnia 2019 r., II KO 66/19; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2020 r., V KO 108/19; zarządzenie SN z dnia 23 marca 2022 r., III KO 22/22; zarządzenie SN z dnia 21 grudnia 2023 r., II KO 137/23; postanowienie SN z dnia 28 marca 2024 r., I KO 52/23; zarządzenie SN z dnia 4 kwietnia 2024 r., II KO 38/24).

W pełni dzieląc argumentację przedstawioną w powyższych judykatach, będącą wyrazem wieloletniego i utrwalonego dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego, odrzucić należy stanowisko wskazujące na to, że argumenty natury ustrojowej i konwencyjnej wymagają eliminacji wypracowanego w doktrynie i orzecznictwie paradygmatu interpretacyjnego o celowości stosowania wąskiej wykładni art. 542 § 3 k.p.k. Zatem odmienna interpretacja terminu "postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem", która w efekcie ma doprowadzić do wznowiania postępowań kasacyjnych na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2023 r., III KO 15/22; postanowienie SN z dnia 20 maja 2024 r., I KO 30/24; postanowienie SN z dnia 20 maja 2024 r., II KO 45/24) nie znajduje uzasadnienia prawnego (zob. postanowienie SN z dnia 18 lipca 2024 r., III KO 38/24). Słusznie

przyjętego paradygmatu interpretacyjnego o braku możliwości wznowienia postępowania w omawianej sytuacji, nie mogą zmienić, ani rzekomy kryzys konstytucyjny, związany z ukształtowaniem obecnej Krajowej Rady Sądownictwa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., ani uchwała Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, która przestała obowiązywać, ani argumenty natury konstytucyjnej lub konwencyjnej (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22).

Powyższe rozważania zdecydowały o stwierdzeniu niedopuszczalności wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2024 r., sygn. akt V KK 138/23, oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadne, które nie kończy postępowania sądowego w sprawie skazanego. Powyższe stanowi przeszkodę formalną dla rozpatrzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wznowienie z urzędu postępowania w sprawie, której dotyczy sygnalizacja, jest niedopuszczalne z mocy ustawy.

Na powyższe zarządzenie zażalenie nie przysługuje.

Anna Dziergawka

[WB]

[r.g.]